

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2019. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Tijekom arheoloških iskopavanja prikupljena je veća količina građe koja je u postupku konzervacije i obrade.

Prilikom istraživanja na nalazištu Cvijina gradina u Kruševu kod Obrovca sakupljeno je oko 200 predmeta iz željeznoga doba (Zbirka liburnske domaće keramike i Zbirka nakita metalnih doba).

Prilikom istraživanja na gradini Kneževići (Malo Libinje) pronađeni su brojni ulomci prapovijesne, željeznodobne keramike te jedan cjeloviti i ulomak jedne fibule.

Prilikom istraživanja na lokalitetu Osridak na Vranskom jezeru pronađena je građa koju se može datirati u antičko i srednjovjekovno razdoblje.

Prilikom istraživanja na nalazištu Starigrad Paklenica pronađeno je stotinjak ulomaka rimskog keramičkog i staklenog materijala.

Prilikom istraživanja na lokalitetu Žerava, Crkvina – sv. Pavao pronađeno je: 5 keramičkih ulomaka za studijsku zbirku i veća količina atipičnih ulomaka građevinskog crijepa (od kojih je većina popisana i odbačena na terenu), 1 vrlo sitni stakleni ulomak za studijsku zbirku, 6 metalnih predmeta (od kojih je 1 – 2 moguće inventirati u Zbirku metalnih predmeta MNS-a), 2 mletačka novovjekovna novčića (Zbirka novca MNS-a) i 1 kameni ulomak s pleternim ukrasom (Zbirka kamenih spomenika MNS-a).

Prilikom podvodnog istraživanja lokaliteta antička luka u Zatonu u periodu od 10. do 30. rujna 2019. ukupno je popisano 169 inventarnih jedinica (razne zbirke).

Prilikom podvodnog istraživanja lokaliteta Južni Grebeni (Silba) u periodu od 10. do 22. lipnja 2019. prikupljeno 50 ulomaka prema privremenom inventaru.

Prilikom podvodnog istraživanja lokaliteta uvala sv. Nikole na otoku Pagu u periodu od 12. travnja do 10. svibnja 2019. godine prikupljena je arheološka građa koju čine keramički, stakleni, metalni i koštani materijal. Kao privremeni inventar, ukupno je zabilježeno 169 predmetnih jedinica. Za određivanje starosti metodom radioaktivnog izotopa ugljika uzeta su dva uzorka mokrog drva s brodske konstrukcije.

1.6. Ustupanje

Tvrtka KAUKAL d.o.o. iz Splita predala je Arheološkom muzeju Zadar arheološki materijal koji je pronađen prilikom istraživanja u Glagoljaškoj ulici 3 i 14, a koji je smješten u čuvaonicu Antičkog odjela. U tijeku je obrada stotinjak ulomaka od keramike, stakla i metala.

Tvrtka Arheolog d.o.o. ustupila je 1 kameni spomenik (sada MNS2728) pronađen prilikom arheološkog nadzora prilikom rekonstrukcije Donjeg mosta u Ninu.

Tvrtka Travej d.o.o. ustupila je sakupljenu arheološku građu s arheoloških istraživanja provedenih na položaju u Ninu – Sv. Margarita (k.č. 914/1 k.o. Nin – Zaton) od 7. siječnja do 13. ožujka 2019.

1.7. Ostalo

U Ninu sjeverno od Donjeg mosta u mulju za vrijeme oseke kustos V. Kusik i pripravnik L. Lučić pronašli su antički cjeloviti koštani prsten.

U muzeju su pohranjena dva priklesana kamena koja su bila dio arhitekture srednjovjekovnog groba na prostoru ulice P. Zoranića u Ninu koji je bio dio groblja uokolo crkve sv. Križa (ljudske kosti iz tog groba su djelatnici komunalnog poduzeća iz Nina pokopali u zajedničku kosturnicu na groblju u Ninu); sakupljeno je i nešto ljudskih kostiju i antičkih keramičkih ulomaka iz dvorišta Barokne kuće (iskop djelatnika Vodovoda d.o.o. prilikom traženja napukle vodovodne cijevi u ulici P. Zoranića u Ninu uz ogradni zid Barokne kuće i u dvorištu Barokne kuće u svibnju 2019.).

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Tijekom godine redovno se kontroliraju mikroklimatski uvjeti u čuvaonicama.

U radionici za drvo i keramiku, u sklopu koje trenutno radi restauratorica Martina Rajzl, preventivno je zaštićeno 13 keramičkih posuda. Od toga 8 keramičkih posuda iz razdoblja neolitika za potrebe izložbe *Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si* i 5 keramičkih posuda iz razdoblja neolitika za potrebe izložbe *Keramika naša svagdašnja* u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka. Preventivno su zaštićena 3 kamena spomenika za potrebe izložbe *Pogrebni obredi i običaji staroga Rima*.

2.2 Konzervacija

Tijekom 2019. godine u radionici za metal koju vodi viša restauratorica Josipa Lovrić konzervirano je 588 brončanih, 5 olovnih, 7 jantarnih, 7 željeznih, 7 srebrnih, 9 srebrnih s pozlatom i 31 koštani predmet. Dio konzerviranih predmeta (379 brončanih, 4 olovna, 7 željeznih i 1 srebrni) odnosi se na građu iz starog fundusa Antike. Djelomično je mehanički obrađen 71 željezni predmet radi postupka desalinizacije. Postupak desalinizacije je proveden i trajao je od siječnja do rujna. Navedena građa je sa sljedećih lokaliteta: Zaton (stari fundus), Udbina sv. Jakov 2013, 2015, Nin sv. Grgur 2008, Cvijina gradina 2019, Zbirka nakita metalnih doba (spremište), Relja 2009 – parkirališe, Caska 2019, Ulica Polačišće 1998, 2008, T. C. Relja 1989, 2005, 2007, Relja 1953/1954 – kod Križa, Poliklinika 2013/2014, Novalja 2010/2011, Lepuri 2011, stari fundus Antike.

U radionici za kamen i keramiku koju vodi restauratorica Marija Zorica konzervirano je 59 keramičkih predmeta s lokaliteta T. C. Relja 1989 – 2014, 1 mramorna glava iz Antičke zbirke, 1 mramorna glava iz zbirke Nin, 105 fragmenata fresaka s lokaliteta Nin – Banovac 2010.

U radionici za drvo i keramiku, u sklopu koje trenutno radi restauratorica Martina Rajzl, konzervirano je 75 komada drvenog broda Zaton 2 uklanjanjem otopine PEG-a 4000.

Konzervirano je 37 keramičkih posuda s lokaliteta Hypo banka 2006, sv. Nikola na otoku Pagu, Nin – Kandija, Nin – Kraljevac, Zaton 2013, Nin Banovac 2010.

U suradnji s Odjelom podvodne arheologije provodi se sustavno čišćenje i desalinizacija materijala s različitih podvodnih lokaliteta.

U suradnji s Međunarodnim centrom za podvodnu arheologiju u Zadru provodi se re-konzervacija starohrvatskih brodova iz Nina (inv. br. MNS2530 i MNS2531) izloženim u stalnom postavu Muzeja ninskih starina.

2.3 Restauracija

U radionici za metal koju vodi viša restauratorica Josipa Lovrić restaurirano je 6 željeznih predmeta s lokaliteta Nin Banovac 2010 i jedan brončani predmet iz starog fundusa Antike.

U radionici za drvo i keramiku, u sklopu koje trenutno radi restauratorica Martina Rajzl, restaurirano je 10 komada drvenog broda Zaton 2, 10 keramičkih posuda s lokaliteta Hypo banka 2006, Nin – Kandija, Nin – Kraljevac, Zaton 2013.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U program M++ uvedeno je 665 predmeta.

Ponovno je upisano pod istim brojem oko stotinjak predmeta koji su bili inventirani, a koji su nakon pada servera nestali iz baze programa M++.

Dopuna podataka za oko 450 jedinica prema novim nupucima MDC-a.

3.3. Fototeka

Skenirano je 1.832 negativa i 539 fotografija.

Inventirano je 16.020 negativa.

3.4. Dijateka

Inventirano je 31.397 dijapozitiva.

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

Izrađeno je 11 crteža, 8 plakata, 2 karte, 12 fotogrametrija (digitalno).

Skenirano je 114 crteža, 116 planova različitih formata, 14 geografskih karata, 33 dnevnika s arheoloških istraživanja.

3.9. Ostalo

Skenirano je i legendirano oko 800 crteža grobova s istraživanja nekropola na području Relje (2005. – 2006.), koji će biti predani u digitalnom obliku na Dokumentacijski odjel.

Na Dokumentacijski odjel predani su crteži i formulari 99 grobova (1 – 99) s lokaliteta Vrt Relja 2005/2006 i 100 grobova (400 – 500) s lokaliteta T. C. Relja 2005/2007.

Prezentacija fundusa fotografija AMZD-a preko interaktivnog ekrana. Dokumentacijski odjel AMZD-a posjeduje fototeku preko 155.000 snimaka, od toga 108.000 inventiranih. Interaktivnim ekranom muzej želi, preko fotografija, predstaviti 185 godina rada ustanove, i postavljen je preko puta recepcije muzeja. Osim prezentacije može poslužiti i za predstavljanja i predavanja određenih događaja. Korisniku se prezentira softverom po razdobljima, vrstama istraživanja, godinama, materijalima, arhitekturi i događajima.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Tijekom 2019. godine Knjižnica je nabavila 383 jedinice knjižnične građe od čega razmjenom 223, kupnjom 49, darom 95 te vlastitom (muzejskom) izdavačkom djelatnošću 16 primjeraka.

4.2. Stručna obrada knjižnične građe

Inventarizirane su 554 jedinice knjižnične građe, a u kompjutorskom programu Crolist (preuzimanje i katalogizacija bibliografskih i normativnih zapisa) izrađena 1432 zapisa.

Korištenjem modula Posudba, unutar programa Crolist, u 2019. izrađen je bar-code za 1071 različitih knjižničnih jedinica.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Usluge Knjižnice osim djelatnika Muzeja koriste i vanjski korisnici (profesori i studenti Sveučilišta u Zadru). U protekloj godini evidentirana su zaduženja: 284 za djelatnike Muzeja te 123 za vanjske korisnike.

4.5. Ostalo

Tijekom protekle godine (2019.) suradnicima na području Hrvatske razmjenom je poslano 605 izdanja Muzeja (časopisi: 88; knjige: 517). Stranim institucijama poslana su 252 sveska (časopisi: 117; knjige: 138). Prema Zakonu o knjižnicama, knjižnicama koje ulaze u sustav Obveznog primjerka poslano je 159 publikacija. Napisano je: Izvješće o radu Knjižnice, Izvješće o procjeni vrijednosti knjižničnoga fonda, Izvješće o realizaciji programa Nabava stručne literature za 2019., Program Knjižnice i ispunjavanje Prijavnice za programe muzejsko-galerijske djelatnosti za 2020. Izvršena je Selekcija i obrada knjižnične građe na Odjelu „Muzej ninskih starina“ u Ninu (srpanj – listopad 2019.). Unešeni su podaci u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (2018.). Sudjelovalo se na Sjednicama stručnog vijeća AMZd,

sastancima Uredništva časopisa *Diadora* i Komisije za muzejske i galerijske knjižnice (Zagreb). Nastavljena je suradnja s NSK-om u Zagrebu, MDC-om u Zagrebu, Sveučilišnom knjižnicom u Splitu, knjižnicama arheoloških muzeja u Splitu, Zagrebu i Puli te knjižnicama na zadarskom području (GKZD, ZKZD, SVKZD...). Pripremljene su publikacije za sudjelovanje na 38. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija – 2019.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Tijekom godine djelatnici Muzeja radili su na stručnoj obradi muzejske građe.

Obrada materijala s lokaliteta Beretinova gradina u Radovinu (M. Vuković).

Stručna obrada oko 450 arheoloških predmeta za katalog *Ispričat ću ti priču* (dopunjeno izdanje) i za izložbu *Pogrebni obredi i običaji staroga Rima* (T. Alihodžić).

Stručna obrada (pobrojano i podijeljeno po vrsti materijala) arheološke građe s lokaliteta u Ninu u sklopu položaja Biskupskog dvora k.č. 1110 k.o. Nin – Zaton sa sondažnih arheoloških istraživanja provedenih 2017./2018. od strane tvrtke Arheolog d.o.o. (pripravnik L. Lučić).

Stručna obrada (pobrojano i podijeljeno po vrsti materijala) arheološke građe s lokaliteta u Ninu k.č. 1207 k.o. Nin – Zaton s arheoloških istraživanja provedenih 2018. od strane tvrtke Travej d.o.o. (pripravnik L. Lučić).

Stručna obrada (pobrojano i podijeljeno po vrsti materijala) arheološke građe s lokaliteta Nin – Dvorina 2018. sa zaštitnog arheološkog istraživanja, signirano 113 ulomaka i odvojeno 8 predmeta i ulomaka koje je moguće inventirati (pripravnik L. Lučić).

Stručna obrada amfora pronađenih i izvađenih 1980-ih s položaja Ždrijac u Ninu, izdvojene 2 amfore za studijsku zbirku (pripravnik L. Lučić).

Obrada građe picenske provenijencije dospjele u Arheološki muzej Zadar prilikom međumuzejske razmjene za vrijeme talijanske vlasti, za potrebe objave u muzejskom glasilu *Diadora* (N. Čondić).

Stručna obrada Zbirke Keramika tankih stijenki, spajanje ulomaka u cjelinu i determinacija datacije zdjelica prema dostupnoj literaturi (D. Romanović).

Stručna obrada 105 predmeta s istraživanja Kaprije 2013 (D. Taras).

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Identificirano 98 primjeraka građe s istraživanja Kaprije 2013 (D. Taras).

6.3. Revizija

Komisija za reviziju (D. Romanović, N. Čondić, M. Dadić, R. Maršić, D. Taras, V. Kusik) nastavila je svoj rad.

6.4. Ekspertize

Ukupno je pripremljeno i poslano na analizu na Šumarski fakultet 74 uzorka drva za ksilologiju, dendrokronologiju i C14, koji su uzeti tijekom istraživanja treće serilije u antičkoj luci u Zatonu.

U Antropološki centar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu predana je preostala ljudska osteološka građa s lokaliteta Nin – Banovac 2003.–2004., 2006. i 2010. (grobovi 6–14, 16–17 i sve dislocirane ljudske kosti pronađene u slojevima iskopa).

Izvršena je ¹⁴C analiza kostura iz grobova 8, 12 i 16 s lokaliteta Nin – Banovac u ¹⁴CHRONO Centre Queens University, Belfast u Sjevernoj Irskoj.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Za potrebe izlaganja na izložbi *Keramika naša svagdašnja* Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka za razdoblje od 02. rujna do 20. studenoga 2019. posuđeno je ukupno 5 rekonstruiranih neolitičkih posuda iz Zbirke neolitičke keramike.

Tijekom 2019. godine izdana su rješenja za 42 zahtjeva za uvid i korištenje dokumentacije, fotodokumentacije i arheološkog materijala.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Kustosica Morana Vuković sudjelovala je na:

- međunarodnom skupu „Sense and sustainability: International Conference on Archaeology and Tourism“ u Zagrebu, 6. do 10. svibnja 2019., s izlaganjem *The Velebit mountain, line of separation or communication?*
- međunarodnom skupu „The Conference on The Archaeologies of Roads“ (u koautorstvu s dr.sc. Zrinkom Serventi sa Sveučilišta u Zadru) u Firenci, 7. do 8. studenoga 2019., s izlaganjem *The importance of Velebit Mountain in connectivity and trade of Southern Liburnia*

Viša kustosica Timka Alihodžić sudjelovala je na:

- međunarodnom arheološkom kongresu „Conference NAOS 2.0 – Nakit ostaje“ u Beogradu, 24. do 25. listopada 2019., s izlaganjem *Antički nakit iz fundusa Arheološkog muzeja Zadar*
- međunarodnom multidisciplinarnom znanstvenom skupu „Nematerijalna kulturna baština Boke Kotorske: stanje, izazovi, potencijali“ u Kotoru, 6. do 7. prosinca 2019., s izlaganjem *Pogrebni običaji kao dio kulturnog nasljeđa*
- međunarodnom znanstvenom skupu „On shifting grounds – the study of archaeological practices in a changing world“ (u koautorstvu s dr.sc. Milica Tapavički Ilić iz Arheološkog instituta u Beogradu) u Rethymnonu na Kreti (Grčka), 3. do 5. listopada 2019., s posterom *Graves – time capsules for the future*
- međunarodnom znanstvenom skupu „Methodology and Archaeometry“ (u koautorstvu s dr.sc. Milica Tapavički Ilić iz Arheološkog instituta u Beogradu) u Zagrebu, 2. do 3. prosinca 2019., s posterom *Pars pro toto, sed pars toto non est*

Kustosica Dušanka Romanović sudjelovala je na:

- međunarodnom skupu „Sense and sustainability: International Conference on Archaeology and Tourism“ (u koautorstvu s Marinom Brkić iz Arheološkog muzeja Zadar) u Zagrebu, 6. do 10. svibnja 2019., s posterom *Old croatian heritage in new light as a contribution to the cultural and tourist attractions in St. Donatus church*
- međunarodnoj konferenciji CRUA 2019 „Conservation and restoration in underwater archaeology: experiences, methods and new discoveries“ u organizaciji Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju u Zadru, 24. do 26. listopada 2019. godine (bez izlaganja)

Kustos Dino Taras sudjelovao je na:

- međunarodnoj konferenciji CRUA 2019 „Conservation and restoration in underwater archaeology: experiences, methods and new discoveries“ u organizaciji Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju u Zadru, 24. do 26. listopada 2019. godine (bez izlaganja)

Kustosica Majda Dadić sudjelovala je na:

- prezentaciji i radionici projekta „Plan upravljanja Kulturnom rutom sa planovima upravljanja pojedinih lokaliteta (Benkovac, Nin i Pag)“ u sklopu projekta *Kulturna ruta putevima liburnskog, rimskog i hrvatskog nasljeđa Zadarske županije*, održanim 13. prosinca 2019. u prostoru Gradske knjižnice Benkovac (bez izlaganja)

Kustos Vladimir Kusik sudjelovao je na:

- prezentaciji i radionici projekta „Plan upravljanja Kulturnom rutom sa planovima upravljanja pojedinih lokaliteta (Benkovac, Nin i Pag)“ u sklopu projekta *Kulturna ruta putevima liburnskog, rimskog i hrvatskog nasljeđa Zadarske županije*, održanim 13. prosinca 2019. u prostoru Gradske knjižnice Benkovac (bez izlaganja)

Voditeljica Odjela za marketing i odnose s javnošću Marina Brkić sudjelovala je na:

- međunarodnom skupu „Sense and sustainability: International Conference on Archaeology and Tourism“ (u koautorstvu s Dušankom Romanović iz Arheološkog muzeja Zadar) u Zagrebu, 6. do 10. svibnja 2019., s posterom *Old croatian heritage in new light as a contribution to the cultural and tourist attractions in St. Donatus church*

Viša restauratorica Josipa Lovrić sudjelovala je na:

- 11. Susretima restauratora i preparatora HMD-a u Malom Lošinj, 12. do 13. travnja 2019., s posterom *Konzervatorsko-restauratorski obrada brončane svjetiljke*

Restauratorica Martina Rajzl sudjelovala je na:

- stručnom skupu „SEE MOSAICS V“ u Zaječaru (Srbija), 1. do 4. listopada 2019., s posterom *Conservation and restoration work of the mosaics and frescoed walls in the Roman villa at Banska punta site in Bibinje (Croatia)*

Viša knjižničarka Marina Maruna sudjelovala je na:

- Festivalu arheološke knjige u Zagrebu, 8. do 13. travnja 2019., s izlaganjem *Izdavaštvo Arheološkoga muzeja Zadar i njegov doprinos promociji arheologije*
- stručno-znanstvenom skupu „16. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica“ (u koautorstvu s Mihaelom Anđić) u Lovranu, 15. do 18. svibnja 2019., s posterom *Knjižničar – mentor studentima Odjela za informacijske znanosti: anketno istraživanje*

Viši dokumentarist Ivan Čondić sudjelovao je na:

- 3. skupu muzejskih dokumentarista Hrvatske u Varaždinu, 16. do 18. listopada 2019. (bez izlaganja).

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Kornelija Giunio, *Memento mori, Pogrebni obredi i običaji staroga Rima*, Katalozi i monografije 36, Zadar 2019.

Kornelija Giunio, *Religijsko djelovanje namjesnika rimske provincije Dalmacije*, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu posvećen Anti Rendiću Miočeviću, u tisku.

Kornelija Giunio, *Kip „carice“ iz Zadra*, Diadora 33/34, u tisku.

Kornelija Giunio, *Etruščani – podrijetlo i vjerovanja naroda zaogrnutoga misterijom (in brevis)*, Liber i mumija (ur. Igor Uranić), u tisku.

Timka Alihodžić, *Ispričat ću ti priču*, 2. dopunjeno izdanje, Zadar 2019.

Timka Alihodžić, *Memento mori, Pogrebni obredi i običaji staroga Rima*, Katalozi i monografije 36, Zadar 2019.

Martina Dubolnić Glavan, Robert Maršić, *Krajolici i spomenici zadarskog područja koncem 19. i početkom 20. st. u istraživanjima dr. Luke Jelića*, Katalozi i monografije 36, Zadar 2019.

Timka Alihodžić, *Antički nakit iz fundusa Arheološkog muzeja Zadar*, Zbornik radova kongresa „Conference NAOS 2.0 – Nakit ostaje“, u tisku.

Timka Alihodžić, *Glass askos from the ancient necropolis of Zadar*, Zbornik međunarodnog kongresa Crikvenica 2017., u tisku.

Marina Maruna, *Stručna literatura na Odjelu „Muzej ninskih starina“ u Ninu i doprinos stručnog muzejskog osoblja u njenom prikupljanju*, Diadora 33/34, u tisku.

Marina Maruna, Mihaela Anđić, *Knjižničar – mentor studentima Odjela za informacijske znanosti*, Zbornik 16. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, u tisku.

Dino Taras, Ines Šelendić, *Kaprije 3, kasnoantički brodolom kraj otoka Kaprije*, Diadora 33/34, u tisku.

Rad na katalogu i izložbi *Pogrebni obredi i običaji staroga Rima*, autorica Kornelije A. Giunio i Timke Alihodžić – ilustracije, crteži, fotografije, dizajn naslovne strane (Ivan Čondić).

6.8. Stručno usavršavanje

Restauratorica Martina Rajzl položila je tečaj konzervacije-restauracije podvodnih arheoloških nalaza u Međunarodnom centru za podvodnu arheologiju u Zadru.

Marina Maruna prisustvovala je seminaru *Knjižnice i turizam* u Gradskoj knjižnici Zadar.

Marina Maruna posjetila je sajam knjiga *Interliber*.

Kustosica Dušanka Romanović u periodu od 2. do 5. siječnja 2019. godine išla u Zagreb na stručno osposobljavanje na tečaj fotogrametrije u organizaciji *Instituta za pomorsku baštinu ARS NAUTICA* koju je vodio dr. Kotaro Yamafune.

Stručni djelatnici Arheološkog muzeja Zadar bili su na studijskom putovanju gdje su posjetili *Muzej Like* u Gospiću i *Memorijalni centar „Nikola Tesla“* u Smiljanu te arheološke lokalitete na Udbini.

Kustosi Dušanka Romanović i Dino Taras poslali su dokumentaciju za izbor u zvanje višeg kustosa.

Vezano za stručno usavršavanje Mario Radaljac je položio tečaj pri *Učilištu Meštar* iz Splita za Ronitelja u pomoćnim poslovima za potrebe arheoloških istraživanja.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Djelatnici muzeja Marina Maruna, Robert Maršić, Timka Alihodžić, Natalija Čondić, Mario Radaljac i Majda Dadić mentori su pripravnicima za zvanje dokumentarist, kustos i knjižničar.

Jelena Vekić Bašić je od studenoga 2018. pa do kraja siječnja 2019. koordinirala praksu za studentice s Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru. U navedenom periodu mentori za studentsku praksu bili su voditelji odjela: Marina Brkić, Natalija Čondić, Dino Taras, Josipa Lovrić, Marina Maruna, Ivan Čondić i Jelena Vekić Bašić. U realizaciji studentske prakse sudjelovali su i stručni djelatnici muzeja Frane Šunić, Marija Zorica i Martina Rajzl.

U novoj akademskoj godini 2019./2020. studenti Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru, Karla Cigić i Nikola Zmijarević, započeli su sa studentskom praksom u AMZd. Do kraja kalendarske godine dio prakse realizirali su na: Odjelu za podvodnu arheologiju – Dušanka Romanović, Knjižnici – Marina Maruna, Odjelu Muzej ninskih starina – Vladimir Kusik te na Pedagoško-andragoškom odjelu – Jelena Vekić Bašić. Praksu je koordinirala Jelena Vekić Bašić.

Viša knjižničarka Marina Maruna organizirala je i provela praksu studentima Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i studentima Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru.

Majda Dadić je arhitektici Jasni Zmaić pružila stručnu pomoć i konzultacije pri razumijevanju arheološke dokumentacije koja joj je dana na uvid, a u svrhu izrade konzervatorskog elaborata

potrebnog za projekt izgradnje zaštitnog paviljona iznad rimskog domusa na položaju Banovac u Ninu.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Ravnatelj Jakov Vučić, bio je odgovorni urednik muzejskog glasila *Diadora* 33/34 za 2019/2020. godinu.

Djelatnici Muzeja Natalija Čondić, Majda Dadić, Kornelija A. Giunio, Vladimir Kusik, Josipa Lovrić, Marina Maruna, Dušanka Romanović i Dino Taras članovi su Uredničkog odbora muzejskog glasila *Diadora* 33/34 za 2019/2020. godinu.

Djelatnici Muzeja Dušanka Romanović, Majda Dadić, Dino Taras i Vladimir Kusik su obavljali posao korekture na pripremi 33/34. sveska časopisa *Diadora* za 2019/2020. godinu.

Kustosica Morana Vuković i viši dokumentarist Ivan Čondić obavljali su poslove tehničkih urednika na pripremi 33/34. sveska časopisa *Diadora* za 2019/2020. godinu. Časopis sadrži dvadeset i devet (29) radova te će biti tiskan početkom 2020.

Viša knjižničarka Marina Maruna sudjelovala je u uređivačkim poslovima muzejskog glasila *Diadora* i ostalim publikacijama AMZd: unos radova časopisa *Diadora* (vol. 32/2018) na portal Hrčak te evidencija korištenja ISBN brojeva i pomoć u popunjavanju CIP upitnika za nova izdanja AMZd (suradnja s autorima).

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Jelena Vekić Bašić članica je Alumni kluba Sveučilišta u Zadru i vanjska članica Povjerenstva za kvalitetu Odjela za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zadru.

Marina Maruna aktivna je članica Društva knjižničara Zadar i Komisije za muzejske i galerijske knjižnice.

6.12. Informatički poslovi muzeja

Marina Brkić sustavno je radila na ažuriranju Facebook stranice Arheološkog muzeja Zadar.

Rober Maršić je sustavno radio na spremanju baze podataka za prezentaciju fototeke na interaktivnom ekranu.

Ivan Čondić je sustavno radio na odabiru i pripremi dijela fotografija za web stranicu muzeja.

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

Slavica Filipović, Vladimir Kusik, *Stamps on Roman bricks and roof-tiles from Mursa: research in Campus 2001-2015*, u: Auer, M. (ur.), *Roman settlements along the Drava River, Historisch-archaologische Forschungen, Ager Aguntinus 3*, Wiesbaden, 2019, 35–51.

Dušanka Romanović, *Ribarski alat i pribor iz slojeva antičke luke u Zatonu kod Nina*, Diadora 33/34, u tisku.

Dino Taras, *Zaštitno istraživanje na lokalitetu Ždrijac kraj Nina*, Diadora 33/34, u tisku.

7.3. Znanstveno usavršavanje (magisterij, doktorat)

Dino Taras upisao 3. semestar poslijediplomskog studija *Arheologija istočnog Jadrana* pri Sveučilištu u Zadru.

Morana Vuković apsolventica je na doktorskom studiju *Humanističke znanosti* Sveučilišta u Zadru.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Tijekom godine djelatnici Arheološkog muzeja Zadar sa vanjskim suradnicima realizirali su četiri (4) nove izložbe. Izložbe koje je ranije realizirao Arheološki muzej Zadar ostvarile su tijekom

godine osamnaest (18) gostovanja u drugim muzejima i institucijama, dok je Arheološki muzej ugostio šest (6) izložbi.

Izložbe Arheološkog muzeja Zadar tijekom 2019. godine:

Naziv izložbe: **Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si**

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 18. svibnja do 10. lipnja 2019.

Autori stručne koncepcije: Natalija Čondić, Kornelija A. Giunio, Dušanka Romanović, Vladimir Kusik, Jakov Vučić, Majda Dadić, Jelena Vekić Bašić

Autori likovnog postava: Jelena Vekić Bašić; stručna pomoć prilikom postavljanja izložbe: Ines Šelendić, Petra Govorčin, Vladimir Kusik

Opseg: 4 vitrine koje prate 4 idejne rekonstrukcije, 1 vitrina s originalnim zapisom recepta iz 15. st.

Vrsta: arheološka, povijesna, tuzemna, edukativna, samostalna, pokretna

Tema: Najzastupljenija vrsta građe na arheološkim nalazištima ostatci su posuđa namijenjenog čuvanju, kuhanju ili posluživanju hrane. Često se prilikom istraživanja pronade i velik broj biljnih i životinjskih ostataka. Obje grupe nalaza, svaka na svoj način, svjedoče o pre(hrani) ljudi u određenom razdoblju. Kroz izbor građe koju čuva Arheološki muzej Zadar pokušali smo otkriti što i na koji način se jelo od prapovijesti do novoga vijeka. Izbor originalne građe kao i idejne rekonstrukcije baziran je na rezultatima novijih znanstvenih istraživanja. Ovom prilikom stavili smo naglasak na široj javnosti manje poznate podatke kao što je pronalazak tragova sira na stjenkama ritona, kulturnih posuda iz vremena srednjeg neolitika (5 600. – 4 900. g. pr. Kr.) ili nalaz sjemena rotkvice u antičkoj luci u Zatonu koji se datira u drugu polovicu 2. st. Ovoga puta javnost je imala priliku vidjeti i originalni zapis recepta iz spisa zadarskog bilježnika Jerolima Vidulića s kraja 15. st. koji se čuva u Državnom arhivu u Zadru.

Korisnici: djeca, posjetitelji muzeja

Naziv izložbe: **Pogrebni obredi i običaji staroga Rima**

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 26. srpnja do 20. listopada 2019.

Autorice stručne koncepcije: Timka Alihodžić, Kornelija A. Giunio

Autorica likovnog postava: Timka Alihodžić, Kornelija A. Giunio, Ivan Čondić, Robert Maršić

Opseg: 6 vitrina (oko 400 predmeta), 17 izložbenih panoa s tekstovima i slikovnim priložima

Vrsta: edukativna i informativna, pokretna izložba

Tema: Stari su rimski pogrebni običaji bili su dio tradicije i običaja predaka. Uobičajene rimske pogrebne aktivnosti uključivale su obrede i pripreme za pogreb, pogrebnu svečanost s procesijom i uređenje groba s godišnjim obrednim svetkovinama, kada se libacija ili žrtva ljevanica provodila nad grobovima predaka. Pogrebni su običaji bili točno propisani. Na prijelazu iz stare u novu eru rimsko je društvo preferiralo obred incineracije – spaljivanje tijela na lomači (rogus) i ukop njegovih ostataka u posudu zvanu urna. Urne su mogle biti izrađene od keramike, kamena i stakla. Na nekropolama Jadera i Liburnije najčešće su veće kamene urne kvadratnog ili cilindričnog oblika, u koje su pohranjivane staklene ili keramičke urne s priložima. Od kraja 1. i početka 2. st. po Kristu, paralelno s incineracijom, a potom potiskujući je, počinje se upotrebljavati i ritus inhumacije – polaganje tijela pokojnika u grob pod tegulama, zidanu grobnu raku, sarkofag ili presvođenu grobnicu. Grobove iz prva tri stoljeća rimskoga Carstva karakterizira bogatstvo raznovrsnih grobnih priloga polaganih uz ostatke pokojnika kao znak vjerovanja u zagrobni život. Posebice su česti keramički, stakleni, koštani i metalni predmeti, najčešće koje su pokojnici koristili za života i predmeti vezani uz zanimanja pokojnika. Izložba i katalog su koncipirani u dva dijela. Prvi dio pod nazivom *Memento mori* / Sjeti se smrti (autorica teksta i plakata K. A. Giunio) objašnjava pogrebne običaje i vjerovanja Staroga svijeta (Mesopotamija, Egipat, Grčka i Rim) oslanjajući se na povijesne izvore. U drugom dijelu, *Mors et fugacem persequitur virum* / Smrt dostigne i čovjeka koji bježi (autorica kataloga, plakata i izložene arheološke građe T. Alihodžić) prezentirani su potvrđeni dijelovi rimskih pogrebnih običaja putem grobova i grobnih priloga istraženih na velikoj nekropoli antičkog Zadra. Izložbu prati katalog na hrvatskom i engleskom jeziku.

Naziv izložbe: Skupna izložba **VERJAMEM TOREJ SEM**, Arheološki muzej Zadar učestvuje s izložbom **I nakon smrti vjerujem da ću biti**

Mjesto održavanja i prostor: službene stranice Pokrajinskog muzeja Maribor

Vrijeme trajanja: 1. prosinca 2019. – još je u tijeku

Autorica stručne koncepcije: Timka Alihodžić

Autori likovnog postava: Timka Alihodžić, Ivan Čondić

Opseg: 26 fotografija na kojima su prezentirana 36 eksponata

Vrsta: edukativna i informativna, virtualna

Tema: Kroz pet priča: „I nakon smrti vjerujem da ću biti“, „Prelazak“, „Hrana za onaj svijet“, „Nakit i toletni pribor“, „Radim, dakle jesam“ putem fotografija grobnih priloga iz fundusa Arheološkog muzeja Zadar objašnjena su vjerovanja u zagrobni život rimskog čovjeka.

Naziv izložbe: **Krajolici i spomenici zadarskog područja koncem 19. i početkom 20.st. u istraživanjima dr. Luke Jelića**

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar, crkva sv. Donata

Vrijeme trajanja: 25. listopada 2019. do 31. siječnja 2020.

Autori stručne koncepcije: Robert Maršić, Majda Dadić, Martina Dubolnić Glavan (Zavod za povijesne znanosti HAZU Zadru)

Autori likovnog postava: Robert Maršić, Majda Dadić, Martina Dubolnić Glavan

Opseg: 15 roll up plakata, 8 kapafiksa, 2 karte A0, tisak na platnu, 6 vitrina s 8 terenskih dnevnika, 8 crteža, 4 fotografije, 8 službenih dokumenata

Vrsta: arheološka, povijesna, etnografska, studijska, retrospektivna, edukativna, informativna, skupna, pokretna

Tema: Izložba je u široj javnosti bila predstavljena građa koja dokumentira krajolike i spomenike Zadarskog područja s prijelaza 19. na 20. st. kroz prizmu prvih istraživanja toga prostora te početke znanstvene metodologije i dokumentacije koje je na širem zadarskom području provodio prof. dr. Luka Jelić. Izložbu prati ilustrirani dvojezični katalog na hrvatskom i engleskom jeziku.

Korisnici: Ciljana skupina je lokalno stanovništvo, djeca školske dobi, studenti i znanstvenici s ciljem upoznavanja kulturno-povijesne baštine, prošlosti i istraživanja šireg zadarskog područja.

Gostovanja izložbi Arheološkog muzeja Zadar tijekom 2019. godine:

Izložba *U temeljima grada – iz arheoloških slojeva liburnskoga Zadra* (autorice Natalija Čondić i Morana Vuković) postavljena je tijekom 2019. godine u sljedećim ustanovama:

- Arheološki muzej u Osijeku, 01. veljače do 04. travnja 2019.

- Arheološki muzej Zadar, Muzej ninskih starina, 04. srpnja do 09. prosinca 2019.
- Arheološki muzej Istre u Puli, 13. prosinca 2019. do 03. veljače 2020.

Izložba *Ispričat ću ti priču* (autorica Timka Alihodžić) postavljena je tijekom 2019. godine u sljedećim ustanovama:

- Narodni muzej Zaječar (RS), 05. veljače do 10. ožujka 2019., predstavljanje Arheološkog muzeja Zadar (Marina Brkić).
- Zavičajni muzej Knjaževac (RS), 11. ožujka do 12. travnja 2019.
- Muzej Srema, Sremska Mitrovica (RS), 08. svibnja do 17. lipnja 2019.
- Muzej grada Kaštela, Kaštel Lukšić, 27. lipnja do 21. kolovoza 2019.

Izložba *Aracadabra. Magija i praznovjerje u starom vijeku kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* (autorica Kornelija Giunio) postavljena je tijekom 2019. godine u sljedećim ustanovama:

- Arheološki muzej u Splitu, 18. prosinca 2018. do 4. veljače 2019.
- Muzej Vučedolske kulture, 12. veljače do 11. ožujka 2019.
- Arheološki muzej u Zagrebu, 12. ožujka do 7. travnja 2019.
- Arheološki muzej Zadar, Muzej ninskih starina, 25. travnja do 1. srpnja 2019.
- Arheološki muzej Narona u Vidu, 19. srpnja do 9. rujna 2019.
- Arheološki muzej Istre u Puli, 13. rujna do 2. prosinca 2019.

Izložba *Medicamina faciei feminae – odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi starog Rima kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* (autorica Kornelija Giunio) postavljena je tijekom 2019. godine u sljedećim ustanovama:

- Arheološki muzej Zadar, Muzej ninskih starina, 28. kolovoza 2018. – 2. travnja 2019.

Izložba *Religije kamenog doba* (autori Natalija Čondić i Ivor Karavanić) postavljena je tijekom 2019. godine u sljedećim ustanovama:

- Arheološki muzej u Splitu, 10. listopada do 27. studenoga 2019.

Izložba *Čovjek i more – Ribolov u antici kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* (autorica Dušanka Romanović) postavljena je tijekom 2019. godine u sljedećim ustanovama:

- Arheološki muzej u Zagrebu, 7. veljače do 5. ožujka 2019.
- Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, 29. ožujka do 2. lipnja 2019.

Izložba *Tragovi prošlosti iz Kneževe palače u Ninu* (autorica Majda Dadić) postavljena je tijekom 2019. godine u sljedećim ustanovama:

- Gradski muzej Križevci, 04. do 19. listopada 2019.

Ostale gostujuće izložbe u Arheološkom muzeju Zadar tijekom 2019. godine:

- U veljači 2019. gostujuća izložba Muzeja Like Gospić *Pars pro toto – arheologija u minskom polju*, autorice dr.sc. Tatjane Kolak. Izložba prezentira arheološku građu pronađenu tijekom razminiranja na ličkom području u posljednjih desetak godina. Autorica izložbom skreće pozornost da, u bespoštednoj borbi s crnim tržištem, postoje pozitivni primjeri prakse u očuvanju ovog segmenta hrvatske kulturne baštine. Koordinacija oko postavljanja i promidžba izložbe, Marina Brkić.
- Od 27. ožujka do 1. svibnja 2019. gostujuća izložba Arheološkog muzeja Istre iz Pule *Arena i okolni parkovi – nekad i danas*, autorica Katarine Zenzerović i Monike Petrović. Izložba daje pregled parkova i javnih zelenih površina koji se nalaze neposredno uz pulski amfiteatar, iz kojih su vizure ove građevine najljepše. Uz pomoć grafika, fotografija i razglednica iz muzejskog fundusa, te suvremenim umjetničkim djelima u tehnici akvarela i keramike, prikazan je prostorni razvitak okolice Arene. Cilj izložbe je povećanje svijesti i znanja o vrijednostima jednog od najreprezentativnijih primjera planski uređenog kulturnog krajolika. Koordinacija oko postavljanja i promidžba izložbe, Marina Brkić.
- U ožujku 2019. gostujuća izložba Arheološkog muzeja Narona *Zaštitna arheološka istraživanja na prostoru općine Pojezerje*. Koordinacija i promidžba izložbe, Marina Brkić.
- U travnju 2019. gostujuća izložba Arheološkog muzeja u Zagrebu postavljena u crkvi sv. Donata *Dvije prapovijesne riznice Portugala – arheološka nalazišta Côa i Lagar Velho*. Izložbeni projekt Dvije prapovijesne riznice Portugala prezentira dva važna svjetska nalazišta, ukop četverogodišnjeg djeteta u pripećku Lagar Velho, u blizini grada Leirie te gornjopaleolitičku umjetnost doline rijeke Côe. Koordinacija oko postavljanja i promidžba izložbe, Marina Brkić, Natalija Čondić.

- Od rujna do studenog 2019. gostujuća izložba Arheološkog muzeja Istre *Izrada i pečenje keramike na neolitički način*. Izložbom dr.sc. Romuald Zlatunić viši kustos Arheološkog muzeja Istre zajedno s keramičarkom Marinom Orlić, predstavlja tehnološki proces nastanka i pečenja keramičkih posuda prema originalima nastalim u neolitičkom razdoblju Istre. Koordinacija oko postavljanja i promidžba izložbe, Marina Brkić, Natalija Čondić, Dušanka Romanović.
- Od 12. kolovoza do 25. rujna 2019. Multimedijalna izložba Starohrvatska baština u novome svjetlu čiji su autori Gordana i Zorislav Šojat već petu godinu za redom realizirana je u crkvi sv. Donata. Izložba je temeljene na svjetlosnim efektima, a odvija se u noćnim satima u srcu turističke sezone te na zanimljiv način promovira neizloženu muzejsku građu. Ciljevi izložbe su uz ostalo obogaćenje ponude i privlačenje posjetitelja u kasnim večernjim satima. Koordinacija, tehnička podrška i promidžba izložbe Marina Brkić, Donata Smokrović.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Kroz 2019. godinu, Arheološki muzej je priredio tri publikacije iz serije *Katalozi i monografije* i jedan vodič na engleskom jeziku po Muzeju ninskih starina.

Memento mori, Pogrebni obredi i običaji staroga Rima, *Katalozi i monografije 36*.

Ispričat ću ti priču, *Katalozi i monografije 33*, 2. dopunjeno izdanje.

Krajolici i spomenici zadarskog područja koncem 19. i početkom 20. st. u istraživanjima dr. Luke Jelića, *Katalozi i monografije 36*.

Vodič Muzeja ninskih starina, 2. izdanje na engleskom jeziku.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2019. u Arheološkome muzeju Zadar realizirana su ukupno 84 vodstava po stalnom postavu i povremenim izložbama (uključujući Muzej ninskih starina i crkvu sv. Donata). Vodstva su realizirali muzejski djelatnici, muzejski umirovljenici, pripravnici i studenti s Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru. Vodstva za vrtiće, škole, studente, građanstvo i specijalna vodstva realizirana su na hrvatskom i engleskom jeziku.

11.2. Predavanja

Dana 2. travnja 2019. Marina Maruna održala je predavanje na temu *Stara knjiga u fondu Knjižnice Arheološkoga muzeja Zadar* studentima 3. godine preddiplomskog studija Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru.

Dana 21. lipnja 2019. u sklopu programa 11. Festivala sunca i svjetlosti u Ninu u organizaciji Turističke zajednice grada Nina, kustos Arheološkog muzeja Zadar – Muzeja ninskih starina, Vladimir Kusik održao je predavanje pod nazivom *Solarni simbolizam u rimskoj religiji* u prostoru Barokne kuće u Ninu.

11.3. Radionice i igraonice

Tijekom godine Pedagoško-andragoški odjel realizirao je sljedeće radionice:

- *Condura Croatica – spoj povijesti, izazova tehnologije i kreacije* – Sanja Srbljinović Čuček (Hrvatsko origami društvo) i Jelena Vekić Bašić u okviru manifestacije Noć muzeja; sudjelovali su posjetitelji Noći muzeja.
- *Origami* – Sanja Srbljinović Čuček, Turistička zajednica grada Zadra, Hrvatsko origami društvo, koordinacija Arheološki muzej Zadar, Marina Brkić i Jelena Vekić Bašić; sudjelovali su: OŠ Stanovi, Dom za starije i nemoćne osobe Zadar, PŠ Bokanjac OŠ Bartula Kašića, Klasična gimnazija Ivana Pavla II. Zadar. Polaznici radionica mogli su

razgledati i različite origami modele izložene u dvije izložbene vitrine. Radionice su održane u sklopu manifestacije Tuna, Sushi & Wine Festival 2019.

- *Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si* – Jelena Vekić Bašić, povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja; sudjelovali su: PO Jadran DV Radost.
- *Kockica o ninskim gladijatorima* – Branka Miletić i Jelena Vekić Bašić, pomoć u realizaciji Vladimir Kusik, povodom obilježavanja Dana grada Nina u Muzeju ninskih starina; sudjelovali su: DV Morska vila iz Nina.
- *Igrom do znanja* – u sklopu programa Ruksak(pun)kulture Ministarstva kulture, Jelena Vekić Bašić; sudjelovali su: PO Ciciban DV Sisak Stari, DV Maslačak u Krapinskim toplicama, OŠ Lovinac, DV Vrtuljak u Šestanovcu.
- *Škrinja iz Novalje* – u sklopu programa Ruksak(pun)kulture Ministarstva kulture, Jelena Vekić Bašić; sudjelovali su: OŠ Domovinske zahvalnosti u Kninu i OŠ Cetingrad.
- *Izrada i pečenje keramike na neolitički način* – Romuald Zlatunić, Arheološki muzej Istre, povodom obilježavanja Dana grada Zadra održao ukupno četiri radionice i predavanja, koordinacija Jelena Vekić Bašić; sudjelovali su: studenti Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru, OŠ Stanovi, PO Jadran DV Radost, Dom za starije i nemoćne osobe Zadar.
- *Pronađi dio, otkrij cjelinu* – Zvonko Govorčin, povodom obilježavanja Dana AMZd, organizacija Jelena Vekić Bašić.

11.4. Ostalo

Marina Maruna, Mihaela Anđić, Kornelija A. Giunio, Ana Raspović i učenici Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Zadar sudjelovali su u organizaciji i provedbi manifestacije *Zadar čita 2019.* s temom *Broj* u sklopu koje je priređeno predavanje i radionica: *Prvi, drugi, treći... a tko je četvrti?*.

Jelena Vekić Bašić vodila je organizaciju *Noć muzeja 2019.* na temu *Muzeji – inovacije i digitalna budućnost*, popraćenu edukativnim programom u organizaciji Pedagoško-andragoškog odjela:

- *Digitalna budućnost je SADA!*, Dino Taras, Neven Vlakić i Ines Šelendić
- *Prezentacija fotografija iz fundusa AMZd preko interaktivnog ekrana*, Robert Maršić

- *Kip carice iz stalnog postava antike Arheološkog muzeja Zadar, Konzervatorsko-restauratorski radovi*, Siniša Bizjak (Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu) i Kornelija A. Giunio
- *Upotreba suvremenih tehnologija u bioarheologiji: primjer neolitičkog ukopa iz Smilčića*, Mario Novak (Institut za antropologiju, Zagreb)
- *Rekonstrukcija izgleda i života nepoznatih ljudi*, Krešimir Filipec (Sveučilište u Zagrebu)

Marina Brkić, Donata Smokrović i Jelena Vekić Bašić organizirale su program obilježavanja Dana grada Zadra.

Jelena Vekić Bašić izradila je koncepciju obilježavanja dana Arheološkoga muzeja Zadar popraćenu prezentacijom u organizaciji Pedagoško-andragoškog odjela, a u organizaciji i promidžbi programa obilježavanja sudjelovale su Marina Brkić i Donata Smokrović:

- Predavanje *Gdje smo bili, što smo radili?*, Petra Govorčin, Lovre Lučić, Ines Šelendić, Iva Škoro i Kristina Šimleša

Jelena Vekić Bašić vodila je organizaciju Međunarodnog dana muzeja, povodom kojeg je ulaz u Arheološki muzej Zadar i Odjel Muzej ninskih starina bio slobodan, a u organizaciji i promidžbi programa obilježavanja sudjelovale su Marina Brkić i Donata Smokrović. Na Međunarodni dan muzeja posjetitelji su imali priliku kušati hranu pripremljenu po receptima zabilježenim u spisima Jerolima Vidulića. Po tim uputama u kuhinji Drage Drmića iz Udruge Starinar pripremljeni su ravioli s kupusom i začini od gorušice.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Odjel za marketing i odnose s javnošću, šaljući promidžbene tekstove, obavijesti i pozivnice za razna muzejska događanja, sustavno je održavao kontakte s lokalnim i regionalnim predstavnicima sredstava javnog informiranja koji putem svojih medija prate različite muzejske aktivnosti i događanja (*Zadarski list, Narodni list, Slobodna Dalmacija, Jutarnji list, Večernji list, 24 sata,*

HRT, HRT radio Zadar, RTL Televizija, Nova – TV, Mreža TV, Diadora TV, Adriatic TV, ZDI, Portali 057 info, eZadar, Antena Zadar, Zadarski.hr, Novi Radio, Radio Centar).

22. siječnja 2019.

- Članak vezan za najavu manifestacije *Noć muzeja 2019.*, tekst je objavljen na portalima *057 info, eZadar, Zadarski.hr, Antena Zadar* (Marina Brkić).

2. veljače 2019.

- Članak vezan za najavu manifestacije *Noć muzeja 2019. U Arheološkom muzeju pokazali kako se iz kostura može doznati život čovjeka iz neolitika*, tekst je objavljen na portalu *057 info* (D. M.).
- Članak vezan za najavu manifestacije *Noć muzeja 2019. Noć muzeja privukla brojne Zadrane*, tekst je objavljen na portalu *Zadarskilist.hr* (Marina Vlakić).

15. veljače 2019.

- Promidžbeni članak za izložbu *Pars pro toto – arheologija u minskom polju*, članak je objavljen na svim lokalnim Internet portalima *057 info, eZadar, Zadarski.hr, Antena Zadar*, a nakon otvorenja izložbe objavljen je članak i u *Zadarskom listu* i *Slobodnoj Dalmaciji* (Marina Brkić).

21. veljače 2019.

- Objavljen članak u *Zadarskom listu* vezano za otvorenje gostujuće izložbe Muzeja Like iz Gospića *Pars pro toto – arheologija u minskom polju* u Arheološkom muzeju Zadar.

21. veljače 2019.

- Članak na portalu *eZadar* vezano za otvorenje gostujuće izložbe Muzeja Like iz Gospića *Pars pro toto – arheologija u minskom polju* u Arheološkom muzeju Zadar.

23. veljače 2020.

- Objavljen članak u *Zadarskom listu* vezano za predstavljanje novog broja časopisa *Diadora*.

8. ožujka 2019.

- Promidžbeni članak za izložbu *Zaštitna arheološka istraživanja na prostoru općine Pojezerje*, članak je objavljen na svim lokalnim Internet portalima *057 info*, *eZadar*, *Zadarski.hr*, *Antena Zadar*, a nakon otvorenja izložbe objavljen je članak i u *Zadarskom listu* i *Slobodnoj Dalmaciji* (Marina Brkić).

21. ožujka 2019.

- Promidžbeni članak za izložbu *Arena i okolni parkovi – nekad i danas*, članak je objavljen na svim lokalnim Internet portalima *057 info*, *eZadar*, *Zadarski.hr*, *Antena Zadar*, a nakon otvorenja izložbe objavljen je članak i u *Zadarskom listu* i *Slobodnoj Dalmaciji* (Marina Brkić).

25. ožujka 2019.

- Pisanje i slanje obavijesti za manifestaciju *Zadar čita*, tekst je objavljen na svim lokalnim Internet portalima (Marina Brkić).

25. ožujka 2019.

- Na portalu *eZadar* objavljen članak *Prvi, drugi treći... a tko je četvrti?*, vezano za program koji je u Muzeju održan u sklopu manifestacije *Zadar čita*.

10. travnja 2019.

- članak o origami radionicama u AMZd *Origami radionica, Za izradu ždrala, japanskog simbola sreće, treba više umijeća*, tekst je objavljen na portalu *Zadarskilist.hr* (Hana Radulić).

24. travnja 2020.

- Promidžbeni članak za otvorenje izložbe *Abracadabra* u Muzeju ninskih starina, članak je objavljen na portalima *057 info*, *eZadar* (Marina Brkić).

13. svibnja 2019.

- Promidžbeni članak za najavu otvorenja gostujuće izložbe *Bez zanata nema alata* i predavanje Aleksandra Durmana *Tehnološki dometi Vučedolske kulture*, članak je objavljen na portalima *eZadar*, *057 info*, *Zadarski.hr* (Marina Brkić).

18. svibnja 2019.

- članak o otvorenju izložbe organizirane povodom Međunarodnog dana muzeja *Pokaži mi iz čega jedeš i otkrit ću tko si*, tekst je objavljen na portalu *Zadarskilist.hr* (Krešimir Bukvić).

19. svibnja 2019.

- Članak vezan za najavu gostujuće izložbe *Dvije prapovijesne riznice Portugala – arheološka nalazišta Côa i Lagar Velho* u crkvi sv. Donata, članak je objavljen na portalima *eZadar*, *057 info*, *Zadarski.hr* (Marina Brkić).

22. svibnja 2019.

- Promidžbeni članak za najavu predstavljana *Ekskluzivne kolekcije suvenira Elfs* za Arheološki muzej Zadar, članak je objavljen na svim lokalnim portalima i tiskanim medijima *eZadar*, *057 info*, *Zadarski.hr*, *Antena Zadar*, *Zadarski list*, *Narodni list* (Marina Brkić).

25. svibnja 2019.

- Članak u Zadarskom listu vezan za predstavljana *Ekskluzivne kolekcije suvenira Elfs* za Arheološki muzej Zadar.

26. svibnja 2019.

- Članak vezan za predavljanje *Ekskluzivne kolekcije suvenira Elfs* za Arheološki muzej Zadar objavljen je u časopisu *Ljepota i zdravlje*, *Gloria*, *Showbiz magazinu* i portalu *Journal.hr*.

26. srpnja 2019.

- Intervju za *Zadarski list* vezano za posjećenost muzeja tijekom turističke sezone (Marina Brkić).

19. kolovoza 2019.

- Članak na portalu *057 info* vezano za izložbu *Starohrvatska baština u novome svjetlu u crkvi sv. Donata*.

12. rujna 2019.

- Članak vezan za otvorenje izložbe *Pogrebni obredi i običaji* na portalima *eZadar*, *057 info*, *Zadarski.hr*.

24. rujna 2019.

- Promidžbeni članak vezan za otvorenje gostujuće izložbe *Pečenje keramike na neolitički način*, objavljen na portalima *eZadar*, *057 info*.

18. listopada 2019.

- Promidžbeni članak vezan za otvorenje izložbe *Krajolici i spomenici zadarskog područja u istraživanjima prof. dr. sc. Luke Jelića*, članak je objavljen na portalima *eZadar*, *057 info*, *Zadarski.hr*.

25. listopada 2019.

- Članak u Zadarskom listu vezan za otvorenje izložbe *Krajolici i spomenici zadarskog područja u istraživanjima prof. dr. sc. Luke Jelića*.

13. studenog 2019.

- Promidžbeni članak povodom obilježavanja *Dana Grada u Arheološkom muzeju Zadar*, objavljen na portalu *eZadar* (Marina Brkić).

27. studenog 2019.

- Promidžbeni članak vezan za obilježavanje *Dana Arheološkog muzeja Zadar* objavljen na portalima *057 info*, *eZadar* (Marina Brkić).

29. studenoga 2019.

- članak povodom obilježavanja Dana AMZd *Kustosi pripravnici prvi put javnosti predstavili što su radili* na portalu *057 info* (A.G.).

Siječanj 2019.

- *Časopis i dvije nove knjige na 41. Interliberu*, Meridijani broj 204., str. 88 (sudjelovanje Kornelije A. Giunio na predavljanju knjige *Slavne žene stare povijesti* kao predstavljatelj i jedan od autora).

1.veljače 2019.

- Izložba *Abracadabra* izdvojena kao jedna od izložbi i događanja u Noći muzeja, *Jutarnji list*, str. 32 (Patricia Kiš).

30.ožujka 2019.

- *Tko je taj četvrti neidentificirani rimski car*, *Zadarski list*, str. 8 (Hana Radulić).

1.travnja 2019.

- *Abrakadabra* među deset najzapaženijih hrvatskih izložbi, *Zadarski list*, str. 6 (Hana Radulić).

8.travnja 2019.

- *Cijeli plato Foruma treba ozbiljan restauratorski-konzervatorski projekt*, *Zadarski list* (Karla Belančić).

25.travnja 2019.

- U Muzeju ninskih starina otvorena izložba *Abracadabra*, *eZadar*.

13.rujna 2019.

- *Izloženo oko 500 predmeta s nekropole rimskog Zadra. Postavljena izložba Pogrebni obredi i običaji staroga Rima*, *Zadarski list*, str. 8 (Hana Radulić).

18. rujna 2019.

- *Abrakadabra i to baš na petak 13.*, *Glas Istre*, str. 38 (M. Radić).

20. rujna 2019.

- *Pogrebni obredi staroga Rima, Slobodna Dalmacija*, str. 19 (Lada Burčul).

30. studenog 2019.

- Kornelija A. Giunio, Natalija Čondić, Dino Taras, Jakov Vučić intervju s Ivo Ivanac *Arheološki muzej slavi 186. rođendan. Zavirili smo u podrume u kojima se čuva 60.000 eksponata, Slobodna Dalmacija*, str. 16.

19. studenog 2019.

- Kornelija A. Giunio intervju s Draženom Duilo *Magija živi vječno. Gostovanje izložbe u Arheološkom muzeju u Splitu, Slobodna Dalmacija*, str. 25.

1. prosinca 2019.

- Zvonko Govorčin i Jelena Vekić Bašić dali izjavu za *Zadarski list* povodom obilježavanja Dana Arheološkoga muzeja Zadar.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama.

10. siječnja 2019.

- Prilog u emisiji *Etno sat* (repriza iz 2018. godine) na *RTL televiziji (RTL kockica)* u dva termina o Grguru Ninskom (Majda Dadić).

23. siječnja 2019.

- Izjava za *Vijesti Antena Zadar*, najava programa za *Noć muzeja 2019.* (Marina Brkić).

24. siječnja 2019.

- Izjava za *Vijesti Adriatic TV Zadar* i *Diadora TV Zadar*, najava programa za *Noć muzeja 2019.* (Marina Brkić).

29. siječnja 2019.

- Gostovanje u emisiji *Kulturoskop* na *HRT Radio Zadru* kod novinarkе Maje Milin, najava programa za *Noć muzeja 2019.* (Marina Brkić).

30. siječnja 2019.

- Izjava za *057 Radio* i najava programa za *Noć muzeja 2019.* (Marina Brkić).

1. veljače 2019.

- Izjava za *Novi Radio* i najava programa za *Noć muzeja 2019.* (Marina Brkić).

23. svibnja 2019.

- Izjava za *HRT Radio Zadar* i *Antenu Zadar*, najava predstavljanja *Ekskluzivne kolekcije suvenira Elfs* za Arheološki muzej Zadar (Marina Brkić).

24. svibnja 2019.

- Izjave za *HRT*, *Adriatic TV*, *Diadora TV*, *ZD1* vezano za predstavljanja *Ekskluzivne kolekcije suvenira Elfs* za Arheološki muzej Zadar (Marina Brkić).

6. lipnja 2019.

- Prilog na *Diadora TV* u emisiji *Kulturno D* snimljen u prostoru Muzeja ninskih starina s novinarkom Izabelom Laurom (Majda Dadić).

19. kolovoza 2019.

- Izjava za *Vijesti HRT Radio Zadra* vezano za održavanje multimedijalne izložbe *Starohrvatska baština u novome svjetlu u crkvi sv. Donata* (Marina Brkić).

26. listopada 2019.

- Prilog „*Condura Croatica, 950 godina*“ u međunarodnom magazinu *ALPE-DUNAV-JADRAN* na *HRT4* novinarkе Zrinke Krešo (Majda Dadić).

29. listopada 2019.

- Izjava za *HRT Vijesti* vezano za postezonu u Zadru (Marina Brkić).

28. studenog 2019.

- Izjava za *Antenu Zadar* i najava programa povodom obilježavanja *Dana Arheološkog muzeja Zadar* (Marina Brkić).

30. studenoga 2019.

- Izjava za *Vijesti Adriatic TV* povodom obilježavanja Dana Arheološkoga muzeja Zadar (Zvonko Govorčin i Jelena Vekić Bašić).

30. siječnja 2019.

- Snimanje za televiziju *Diadora TV* za emisiju *Dumideca* na temu o ribolovu u antici (4 epizode) (Dušanka Romanović).

7. veljače 2019.

- Snimanje za televiziju *HRT* za emisiju *More* na temu o ribolovu u antici povodom gostovanja izložbe *Čovjek i more – ribolov u antici* u Arheološkom muzeju u Zagrebu (Dušanka Romanović).

11. veljače 2019.

- Snimanje za televiziju *HRT* za emisiju *Znanstveni krugovi* na temu o ribolovu u antici povodom gostovanja izložbe *Čovjek i more – ribolov u antici* u Arheološkom muzeju u Zagrebu (Dušanka Romanović).

14. veljače 2019.

- Snimanje za televiziju *HRT* za emisiju *Prometej* na temu o ribolovu u antici povodom gostovanja izložbe *Čovjek i more – ribolov u antici* u Arheološkom muzeju u Zagrebu (Dušanka Romanović).

12.3 Predavanja

16. svibnja 2019.

- *Tehnološki dometi vučedolske kulture*, dr.sc. Aleksandar Durman (uvodno predstavljanje predavača i medijska promidžba Marina Brkić).

3. lipnja 2019.

- *Ribolov u antici*, u sklopu festivala *Fiumare* u Rijeci održano predavanje u Prirodoslovnom muzeju Rijeka (Dušanka Romanović).

18. lipnja 2019.

- *Novigrad – grad na granici*, Lovre Lučić (uvodno predstavljanje predavača i medijska promidžba Marina Brkić).

12.5. Koncerti i Priredbe

U sklopu Međunarodnog glazbenog festivala *Glazbene večeri u Sv. Donatu* održani su sljedeći koncerti:

- 16. srpnja 2019. / *Hrvatska vokalna baština, projekt Lazarus*, Darijan Ivezić, dirigent.
- 17. srpnja 2019. / *Iz Leipziga s ljubavlju*, Kajana Pačko, violončelo, Tristan Thery, violina, Danijel Detoni, klavir.
- 22. srpnja 2019. / *Diva Covent Gardena*, Renata Pokupić, mezzosopran, Renata Hil, klavir.
- 28. srpnja 2019. / *Zadarska priča 3*, Marco Graziani, violina, Branimir Pustički, violončelo, Lucija Brnadić, viola, Mia Miljković Đuzel, klavir, Lovre Lučić, klarinet.
- 29. srpnja 2019. / *Vitalni stogodišnjaci*, Zagrebački kvartet, Ivan Krpan, klavir.
- 6. kolovoza 2019. / *Puhačka oluja, windy storm*, Zadarski komorni orkestar, Pavao Mašić, umjetničko vodstvo, Reinhold Friedrich, truba, Franc Kosem, truba, Vedran Kocelj, truba.
- 8. kolovoza 2019. / *SYNERGIA 4*, Edin Karamazov, gitara, Vesna Podrug Kosjanenko, klavir, Milan Milošević, klarinet, basetni klarinet, Žarko Perišić, fagot.

Dana 8. srpnja 2019. u sklopu Ninskog kulturnog ljeta u organizaciji Grada Nina u prostoru lapidarija Muzeja ninskih starina održana je pjesničko-šansonijerska večer u izvedbama pjesnikinje i recitatorice Nikoline Mojić i Ivice Ušljebrke uz glazbenu pratnju Drage Jelića.

12.6. Djelatnost klubova i udruga

Arheološki muzej Zadar, sponzorirao je suvenirima iz muzejske radionice zadarsku udrugu Liga protiv raka Zadar u nizu humanitarnih projekata koje je Liga protiv raka Zadar organizirala.

Dana 16. travnja 2019. u prostoru Muzeja ninskih starina održana je radionica izrade mozaika u organizaciji *Centra za poduku Tempero* iz Zadra, a sudjelovali su djelatnici Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Odjel za marketing i odnose s javnošću sustavno je radio na osmišljavanju, pripremi, narudžbi i distribuciji promidžbenih materijala Muzeja.

Tiskano je 70.000 tisuća promidžbenih letaka za crkvu sv. Donata, letci su tiskani na 17 različitih jezika (slovenski, talijanski, ruski, poljski, češki, slovački, njemački, engleski, francuski, hrvatski, španjolski, japanski, mađarski, portugalski, nizozemski, švedski, korejski). Letke posjetitelji dobivaju uz ulaznicu te se distribuiraju po turističkim info centrima i hotelima Zadarske županije.

Tiskano je 15.000 promidžbenih deplijana za Arheološki muzej Zadar

Osmišljeni su i tiskani prigodni promidžbeni materijali povodom božićnih blagdana (kalendari, rokovnici, blokovi, kemijske).

Realizirana su oglašavanja u turističkim brošurama *Zadar in Your Pocket*, *Hello Zadar*, *Explore Adriatic*, *Explore Dalmatia*, *Turistička brošura Zadarske županije*.

Ostvarena je suradnja s tvrtkom *Cosmopolit Media* i ugovoreno oglašavanje Muzeja na jumbo plakatu na relaciji Nin – Zadar.

Nastavljena je suradnja s velikim brojem turističkih agencija i ugovorene posjete Arheološkom muzeju Zadar, Muzeju ninskih starina i crkvi sv. Donata (Net travel service, Elite Travel, Bora tours, Atlas, Expedia Travel, Uniline, Guliver Travel, Fortuna Travel, Calvados Club, Canavia travel, Travel Europe, Ovest Viaggi, Kompas, Katarina line, Panturist, Applicon Tours d.o.o, Terra Travel).

Realiziran je projekt dizajniranja, izrade i promidžbe Ekskluzivne kolekcije suvenira Elfs za Arheološki muzej Zadar. Projekt je realiziran u suradnji s najpoznatijim hrvatskim modnim dvojcem Elfs kojeg čine dizajneri Ivan Tandarić i Aleksandar Šekuljica koji su u suradnji s Arheološkim muzejom Zadar osmislili unikatnu kolekciju odjeće i torbi inspiriranu motivima iz stalnog postava Arheološkog muzeja Zadar. Dizajn je napravljen za majice, tunike i torbe koje krase motivi kao što su: stilizirani muški i ženski likovi iz liburnskog razdoblja, keramički vrč u obliku ljudske glave iz 1. st. i car August također iz 1. st. Na ovaj način dobili smo suvenire koji na suvremen način promiču hrvatsku kulturnu baštinu, Arheološki muzej, grad Zadar ali i hrvatski dizajn.

Nakon izrade kolekcije odrađena je promidžbena kampanja i predstavljanje ekskluzivne kolekcije suvenira Elfs za Arheološki muzej Zadar. Predstavljanje kolekcije je organizirano u suradnji s Zadarskim plesnim Ansablom i Školom primijenjene umjetnosti i dizajna Zadar čiji su učenici sudjelovali na radionicama koje su prethodile događanju koje je organizirano u crkvi sv. Donata. Cilj ovog projekta je bio popularizacija muzejskih postava kroz autohtone i originalne muzejske suvenire te unapređenje suvenirne djelatnosti sa suvenirima koji su u skladu s današnjim vremenom, suvremeni, funkcionalni i modernog dizajna.

Nastavljena je suradnja s dizajnericom nakita *Julijanom Rodić Ozimec*.

U suradnji s Turističkom zajednicom grada Zadra u kolovozu 2019. novinarka *Siobhan Norton* iz magazina *i-news* i *Matthias Koeffler*, pisac turističkog vodiča po Dalmaciji posjetili su Arheološki muzej Zadar i crkvu sv. Donata.

Talijanski novinari *Alberto Campanile* i *Anna Brianese* posjetili su Muzeja ninskih starina i snimili drvene srednjovjekovne brodove (kondure) i lapidarij Muzeja ninskih starina za objavu u talijanskom mjesečniku *Plain air*.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Odjel za marketing i odnose s javnošću organizirao je nabavu i prodaju ulaznica za sve naše objekte te je vođena redovita dnevna, mjesečna i godišnja evidenciju broja posjetitelja.

- Arheološki muzej Zadar – 21.076 posjetitelja
- Crkva sv. Donata – 96.309 posjetitelja
- Muzej ninskih starina – 7.048 posjetitelja

UKUPNO: 124.433 posjetitelja

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH: 58 %
- lokalna samouprava:
- vlastiti prihod: 42 %

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Muzejski tehničar Frane Šunić u radionici za izradu suvenira je izradio: 20 gipsanih kalupa za proizvodnju keramičkih suvenira, 1 komad silikonskog kalupa za izradu replika od umjetnog kamena, 2 komada Novaljskog relikvijara. Premješteni su kameni spomenici nakon završetka građevinskih radova u lapidariju Arheološkog muzeja Zadar. Premješteni su kameni spomenici u Ninu zbog radova. Izvedeni su radovi vezani uz postavljenje sarkofaga u stalni postav Muzeja. Izvršene pripreme za radionicu izrade škrinjice relikvijara.

Preparatorica pripravnica Melita Mičić u radionici za izradu suvenira je izradila: 550 komada suvenira i replika, 30 komada suvenira od umjetnog kamena, 30 komada gipsanih kalupa za proizvodnju keramičkih suvenira. Rekonstruirano je 15 keramičkih predmeta. Izrađena je didaktička igračka, kopije zdjele i rekonstrukcija zdjele.

Vođenje evidencije o primljenim suvenirima i publikacijama na skladište Arheološkog muzeja Zadar te daljnjoj distribuciji istih u različite svrhe: prodaja na svim prodajnim mjestima Arheološkog muzeja Zadar, međuknjižnična razmjena u tuzemstvu i inozemstvu, obvezni

primjerci autorima i institucijama, komisiona prodaja prema ugovorima o komisiji za trajanja određenih izložbi, darovi, donacije i sponzorstva (Donata Smokrović).

Sudjelovanje na sastancima radne grupe *Illyria route* u Zagrebu i Trstu. Cilj je certificirati rutu pri European Institute of Cultural Routes u Luxembourg (Morana Vuković).

Sudjelovanje na znanstvenom projektu dr.sc Maria Novaka (Institut za antropologiju u Zagrebu) *Rekonstrukcija prapovijesnog (od neolitika do brončanog doba) načina života na području Hrvatske – multidisciplinarni pristup (PASTLIVES)*. Za potrebe analiza izdvojeni su skeletni ostatci ukopa iz triju grobnih humaka istraženih na nalazištu Velim – Kosa (Natalija Čondić).

Sudjelovanje na znanstvenom projektu dr.sc Maria Novaka (Institut za antropologiju u Zagrebu) *The genetics of Romans and related populations during Antiquity* koji se bavi analizom drevne DNK rimskodobnih populacija. Voditelji projekta su prof. dr. Ron Pinhasi sa Sveučilišta u Beču, Austrija i dr. sc. Jonathan Pritchard sa Sveučilišta Stanford, SAD. Izdvojeno je 8 skeleta pronađenih na zadarskoj antičkoj nekropoli za potrebe analize. Za sve grobove napisani su tekstovi vezani za okolnosti nalaženja kao i datacije grobnih priloga (Timka Alihodžić).

Sudjelovanje u pripremi Studije o zaštiti kulturnog krajolika kanjona rijeke Krupe, u suradnji s Lepom Petri, višom stručnom savjetnicom Konzervatorskog odjela Zadar. Rezultati arheološkog pregleda iz 2017. i 2018. godine i evidencija starijih istraživanja Obrovca i njegove okolice prezentirani su u Prilogu proučavanju arheološkog značaja prostora (Timka Alihodžić).

Održano je 6 sastanaka Stručnog vijeća koje je vodila predsjednica Stručnog vijeća Dušanka Romanović.

Tijekom 2019. godine kustosi Odjela kopnene arheologije proveli su ukupno 6 sustavnih arheoloških istraživanja, 1 pregled terena i 5 arheoloških nadzora:

- **Cvijina gradina u Kruševu kod Obrovca** (voditeljica istraživanja Natalija Čondić). U razdoblju 09. travnja do 17. svibnja 2019. godine nastavljena su sustavna arheološka istraživanja na nalazištu Cvijina gradina. U ovogodišnjoj kampanji nastavljeno je istraživanje na području nekropole na jugozapadnoj padini lokaliteta. Završeno je istraživanje sonde 9 otvorene u sezoni 2018., uz sami sjeveroistočni rub ove sonde istražen još jedan pojedinačni grob označen kao grob VIII., te je blizu ulaza u gradinu, cca 40 m

sjeveroistočno od sonde 9 otvorena nova sonda označena kao sonda 10 (dim 10 x 5 m). Istraživanjem je ustanovljen grob s višestrukim ukopom, vrlo oštećene arhitekture. U grobu je pronađeno više primjeraka nakita (pretežno fibula).

- **Gradina Knežević na Malom Libinju** na južnom Velebitu (voditeljica istraživanja Morana Vuković). Tijekom svibnja i lipnja izvršeno je arheološko istraživanje na Gradini kod zaseoka Kneževići na Malom Libinju na području južnog Velebita. Proširena je Sonda 2 da bi se jasnije vidio način korištenja tog prostora. Prilikom iskopa pronađeni su brojni ulomci prapovijesne, željeznodobne keramike te jedna kamena alatka. Također, otvorena je nova sonda na predviđenom prostoru nekropole. Međutim, osim mnoštva keramičkog materijala i ulomka jedne fibule nije bilo drugih rezultata.
- **Osridak na Vranskom jezeru** (voditeljica istraživanja Morana Vuković). Krajem rujna i početkom listopada izvršeno je arheološko istraživanje na lokalitetu Osridak na Vranskom jezeru. Istraživanje se nastavilo na prethodne kampanje te se iskop vršio na središnjem i sjeveroistočnom dijelu utvrđenja. Otkopan je nastavak vanjskog obrambenog zida na sjeveroistočnoj strani u dužini od cca 6 m te je pripremljen za konzervaciju. Nalazi datiraju u antičko i srednjovjekovno razdoblje.
- **Starigrad Paklenica** (voditeljica istraživanja Timka Alihodžić). U razdoblju od 25. veljače do 7. ožujka 2019. obavljeno je zaštitno arheološko istraživanje na spomenutoj katastarskoj čestici u vlasništvu Branka Bucića iz Starigrada. Prošle godine istražene su dvije sonde dimenzija 10 x 2 i 2 x 2 metra u kojima su otkriveni ostatci antičkih zidova i dio kloake. Radovi su bili obustavljeni zbog turističke sezone. U dogovoru s vlasnikom zemljišta i na prijedlog konzervatora nastavljeno je definiranje ugroženog prostora. Nakon što je završeno istraživanje i dokumentiranje svi zidovi i ostaci kloake su propisno zaštićeni i prekriveni zemljom i kamenjem. U slojevima je pronađeno puno mozaičnih kockica, ali nije sačuvan mozaik niti jedna podnica objekta jer je kulturni sloj na samoj površini. Također je pronađeno stotinjak ulomaka keramičkog i staklenog materijala koji će biti popisani i pohranjeni u Studijskoj zbirici.
- **Stari grad Pag** (voditeljica istraživanja Timka Alihodžić). U razdoblju od 6. do 9. veljače 2018. godine obavljani su, u dogovoru s konzervatorima, završni radovi na lokalitetu Stari grad Pag na k.č. 11674 k.o. Pag. Uklonjene su vapnenaste naslaga sa vanjskih zidova kule

kako bi kvalitetno mogla biti napravljena zaštita i prezentacija objekta. Pokretnog materijala nije bilo.

- **Udbina katedrala sv. Jakoa** (voditelj istraživanja dr. sc. Jakov Vučić) Nastavljeno je istraživanje arhitektonskih ostataka i grobova.
- **Područje jugoistočnog Velebita** (voditeljica rekognosciranja Morana Vuković). Tijekom prosinca 2019. provedeno je arheološko rekognosciranje na području jugoistočnog Velebita (Ervenik gornji, Razdolje, Javornik veliki) u svrhu dokumentacije.
- **Arheološki nadzor prilikom obnove kolnika državne ceste D407 u Zadru** (voditeljica nadzora Timka Alihodžić). Arheološkim nadzorom obuhvaćeno je više cesti na području grada. Radovi i arheološki nadzor su započeli 20. rujna 2017. i još su u tijeku. Većina iskopa nije zadirala u kulturni sloj. Pokretnog materijala nije bilo.
- **Arheološki nadzor tijekom izvođenja radova iskopa i zamjene postojećih elektroenergetskih kabela u ulici Nikole Šubića Zrinskog na k.č. 9406/1 k.o. Zadar** (voditeljica nadzora Timka Alihodžić). Od 4. do 21. veljače obavljen je arheološki nadzor. Većina iskopa bila je na od prije kopanim kanalima. U JZ profilu iskopanoga kanala pronađeni su ostaci zidova antičkog vodovoda. Pokretnog materijala nije bilo.
- **Arheološki nadzor tijekom izvođenja radova iskopa i zamjene postojećih elektroenergetskih kabela u Ulici kralja Stjepana Držislava, Zrinsko-Frankopanskoj, Petra Svačića, Trg kneza Višeslava, II Zasjedanje ZAVNOH-a te ulici 31. listopada 1944.** (voditeljica nadzora Timka Alihodžić). Od 22. studenog do 24. prosinca obavljen je arheološki nadzor. Većina iskopa bila je na od prije prekopanim kanalima. U zapadnom profilu kanala iskopanog u Ulici kralja Stjepana Držislava, pronađen je obrambeni bedem srednjovjekovne varoši. Pokretnog materijala nije bilo.
- **Arheološki nadzor tijekom izvođenja radova na izgradnji stambenog objekta u predjelu Arbanasi (Put Bajla 19)** (voditeljica nadzora Natalija Čondić). U razdoblju od 18. do 25. ožujka 2019. proveden je arheološki nadzor nad zemljanim radovima prilikom izgradnje objekta. Radovi su obuhvaćali iskop do živca na dijelu zadane čestice, dok je projekt zahtijevao probijanje živog kamena do veće dubine. Na zadanom prostoru niti po površini prije početka iskopa kao ni tijekom zemljanih radova, u iskopu i u profilima nisu ustanovljeni arheološki ostatci.

- **Arheološki nadzor tijekom izvođenja radova na izgradnji nove zgrade u kompleksu Opće bolnice Zadar** (voditeljica nadzora Natalija Čondić). Na širem prostoru oko današnjeg kompleksa Opće bolnice Zadar tijekom proteklih desetljeća pronalazeni su pojedinačni grobovi ili manja groblja iz antičkog i kasnoantičkog perioda. Premda su intenzivnom gradnjom u okviru bolnice najvjerojatnije najvećim dijelom uništeni mogući ostaci tih nekropola, na gradilištu je propisan arheološki nadzor. Nadzor je proveden u razdoblju od 09. rujna do 15. prosinca 2019. Na području iskopa nisu ustanovljeni arheološki ostatci.

Tijekom 2019. godine kustosi Odjela podvodne arheologije proveli su ukupno 3 sustavna arheoloških istraživanja i 1 zaštitno istraživanje:

- **Antička luka u Zatonu kod Nina** (voditeljica istraživanja Dušanka Romanović). U razdoblju 10. rujna do 1. listopada 2019. godine nastavljeno je arheološko istraživanje i napravljena je dokumentacija trećeg šivanog broda u antičkoj luci u Zatonu kod Nina. Osim iznimnog najraznovrsnijeg materijala, ponajviše keramike, najznačajniji nalazi su ostatci triju plovila atribuiranih plemenu Liburna tzv. serilije. Arheološkim istraživanjem 2002. god. otkriven je i treći liburnski brod koji je rađen tehnikom šivanja. U ovoj kampanji 2019. godine napravljena je detaljna fotodokumentacija i 3D model nalazišta u više faza. Od svih elemenata broda uzeti su uzorci za analizu vrste drveta, dendrokronologiju i ¹⁴C analizu.
- **Južni greben (Silba)** (voditelj istraživanja Dino Taras). U razdoblju od 10. do 22. lipnja 2019. godine nastavljeno je arheološko istraživanje druga kampanja. Pritom je napravljen fotogrametrijski snimak i model početnog stanja cijelog lokaliteta (sektori 1 i 2). Označena je površinski vidljiva oprema broda (topovi i sidra) te je na lokalitetu postavljeno 5 kvadrata. Izvađeno je 45 ulomaka arheološkog materijala, a dio metalnih i drvenih dijelova brodske konstrukcije fotografski je dokumentiran i vraćen na lokalitet, te zatrpan u posebnoj vreći sa signaturama. Na kraju su ostavljene željezne šipke na mjestima sjecišta kvadratne mreže radi lakšeg pozicioniranja kvadrata iduće godine.
- **Neretva – Komin** (voditelj istraživanja Dino Taras). Krajem siječnja i početkom veljače napravljeno je zaštitno arheološko istraživanje. Napravljeno je 10 sondi dimenzija 2 x 2 m svakih 50 metara kako bi se provjerila količina nalaza u sedimentu. Također, na mjestima veće koncentracije nalaza izvađenih tijekom rekognosciranja 2018. godine napravljena su

dva rova dimenzija 1 x 8 m poprečno na smjer toka, od obale prema sredini rijeke. Nađena su 2 fragmenta (vjerojatno) srednjovjekovne glazirane keramike na području cijelog istraživanja.

- **Uvala sv. Nikole na otoku Pagu** (voditelj istraživanja Mario Radaljic). U razdoblju od 12. travnja do 10. svibnja 2019. godine obavljeno je podvodno arheološko istraživanje. U novoj kampanji nastavili smo iskop unutar sonde 4, 5 i 6. Na jugoistočnom dijelu uvale na dubini oko 4,5 metra otkrivena je brodska drvena konstrukcija. Konstrukcija broda ima gusto raspoređena rebra, a što ukazuje na teretni tip plovila. Otkrićem brodske konstrukcije, pilona, priklesanih bitvi za privez brodova, može se pretpostaviti mjesto unutar uvale gdje se roba s brodova prekrcavala na kopno. Nakon čišćenja u svim fazama napravljen je cijeli niz foto dokumentacije s mjerama za potrebe fotomozaika i 3D modela. Fotografije su obrađene u Agisoft programu te daju točne informacije o mjerama, položajima nalaza i apsolutnu geopozicioniranost.

Tijekom 2019. godine kustosi Odjela „Muzej ninskih starina“ proveli su ukupno 1 sustavno arheološko istraživanje:

- **Ostatci crkve sv. Pavla na lokalitetu Crkvina (položaj Bubanji) kod naselja Žerava pored Nina** (voditeljica istraživanja Majda Dadić). U razdoblju od 20. svibnja do 14. lipnja 2019. godine nastavljeno je sustavno arheološko istraživanje ostataka crkve sv. Pavla. U ovogodišnjoj kampanji definirana je i unutarnja širina polukružne apside (3,40 m), te dio pravca sjevernog zida crkve (6 m dužine). Na temelju otkrivene arhitekture moguće je pretpostaviti i vanjsku širinu jednobrodne crkve s polukružnom apsidom na istoku (oko 6,6 m). Zid pročelja crkve čiji bi položaj trebao biti na zapadu nije otkriven u ovogodišnjoj kampanji jer se dublje u unutrašnjosti crkvenog prostora naišlo na urušeno neobrađeno kamenje koje se pruža i prema zapadu, te koje u ovogodišnjoj kampanji nije definirano u cijelosti. Najinteresantniji nalaz je srednjovjekovni kameni ulomak ukrašen reljefnim motivom peteroprutog pletera. U unutrašnjem prostoru crkve pronađeni su i novovjekovni nalazi među kojima i mletački novčići.